

ความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต (ต่อเนื่อง) The Needs to Study on Continuing Education of Bachelor Degree in Public Health

ลำศักดิ์ ขวณิชย์¹, พัฒนา มูลพฤกษ์¹, นวลศรี สมณะช้างเผือก¹

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต (ต่อเนื่อง)ภาคพิเศษ ซึ่งดำเนินการสำรวจกลุ่มตัวอย่างจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดภาคตะวันตกของกรุงเทพมหานครซึ่งจบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพสาธารณสุข จากวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร และวิทยาลัยการสาธารณสุขอื่นๆ ของสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความต้องการที่จะในการศึกษาต่อระดับปริญญาตรีและความสนใจที่จะศึกษาวิชาการสาธารณสุขทางด้านใดเป็นพิเศษ เพื่อประกอบในการบริหารหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต

จำนวนเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพสาธารณสุขทางจังหวัดภาคตะวันตกของกรุงเทพมหานคร ที่ไม่ไกลจากมหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรีและสามารถจะมาศึกษาต่อในวันเสาร์หรืออาทิตย์ได้ มี 8 จังหวัด คือ จังหวัดนครปฐม จังหวัดสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสงคราม จังหวัดเพชรบุรี จังหวัดนนทบุรี จังหวัดราชบุรี จังหวัดสุพรรณบุรีและจังหวัดกาญจนบุรี มีจำนวนประชากรประมาณ 200 คน ซึ่งได้สุ่มตัวอย่างตามสูตรของ Yamane ได้จำนวนตัวอย่าง 140 คน ประกอบด้วย ชาย 60 คน หญิง 80 คน

จากการสำรวจครั้งนี้พบว่า มีเจ้าหน้าที่สาธารณสุขจำนวนหนึ่งซึ่งได้ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลไม่สามารถลาศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีได้เต็มเวลาเนื่องจากบางส่วนยังไม่ได้รับการบรรจุเป็นข้าราชการหรือพนักงานของรัฐ และแม้บางส่วนที่ได้รับการบรรจุเป็นข้าราชการหรือพนักงานแล้วก็ไม่สามารถลาศึกษาต่อได้ ประกอบกับมีงานประจำมาก อัตรากำลังของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลมีกำลังคนจำกัด แต่ความต้องการศึกษาต่อของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขกลุ่มนี้จึงมีความต้องการศึกษาต่อโดยหาเวลาในวันหยุดเสาร์ อาทิตย์ หรือศึกษาด้วยตนเองซึ่งอาจจะต้องใช้เวลามากกว่าจำนวนเวลาที่หลักสูตรได้กำหนดไว้ ในการสำรวจครั้งนี้จึงพบว่ามีบางกลุ่มได้ศึกษาต่อกับมหาวิทยาลัยเปิด เช่น รามคำแหง หรือ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช แต่หากมีมหาลัยแห่งใดที่มีการศึกษาในวันหยุดเสาร์ อาทิตย์ก็จะทำให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุขกลุ่มนี้มีความต้องการศึกษาต่อได้ อีกประการหนึ่งเจ้าหน้าที่สาธารณสุขอายุที่อยู่ในเกณฑ์นี้อาจจะกำลังสร้างครอบครัวมีรายจ่ายมากทำให้ไม่สามารถแบ่งเวลาไป

¹คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร

ศึกษาต่อได้ ส่วนความสนใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเป็นพิเศษที่จะศึกษานั้น พบว่า ส่วนมากเป็นเรื่องทางด้าน
ระเบียบวิธีวิจัย เป็นจำนวนถึง เกือบ 60 % รองลงมาได้แก่ระบาดวิทยา และการป้องกันโรค

คำสำคัญ : ความต้องการ, การศึกษาต่อเนื่อง, หลักสูตรสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต (ต่อเนื่อง)
ภาคพิเศษ

Abstract

This research to study the needs of Health Personnel who want to study for continuing education working in Tumbon Health Promotion Hospital who was educated from institute of public health on certificate level.

The samples of health personnel was 200 people and random sampling selected about 140 people from 8 provinces are :NakornPathom, Nonthaburi, Samutsakorn, Samutsongkram, Pethaburi, Rajaburi, Supanburiand Karnchanaburi that are not far from The Bangkokthonburi University .

The result of this research: There were 60 boys and 80 girls and most of them graduated on certificate in Community Health Programe from The Sirinthon Public Health College, Ministry of Public Health. Some of them studied in Sukothai University and Ramkhamhaeng University but they do not finish yet. They want to study on Saturday or Sunday because they do not have time to study on Monday thru Friday.

Keywords : The Needs, Continuing Education, Bachelor Degree of Public Health Program .

วัตถุประสงค์

1. เพื่อทราบความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรบัณฑิตต่อเนื่อง (ภาคพิเศษ)
2. เพื่อทราบความสนใจเป็นพิเศษในการศึกษาทางด้านสาธารณสุข

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ หาคำความต้องการศึกษาต่อของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขซึ่งจบประกาศนียบัตรวิชาชีพสาธารณสุขจากวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร สถาบันพระบรมราชชนก สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข ซึ่งปฏิบัติงานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ

ตำบล ในจังหวัดชานกรุงเทวมหานครฝั่งตะวันตกจากประชากร 200 คน สุ่มตัวอย่างโดยวิธีของ Yamane ได้กลุ่มตัวอย่าง 140 คน โดยใช้แบบสอบถามที่ได้ทำขึ้น แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ส่วนแรก เป็นข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วย เพศ อายุ สาขาวิชาที่จบ สถาบันที่จบ เป็นต้นซึ่งมีทั้งหมด 12 ข้อ ส่วนที่สอง เป็นความต้องการการศึกษาต่อ และความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร และความพร้อมที่จะศึกษาต่อหลักสูตรซึ่งมีทั้งหมด 5 ข้อ รวมทั้งข้อเสนอแนะด้วยและได้ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ และให้ส่งกลับ ซึ่งมีบางแห่งที่ต้องไปรับด้วยตนเอง เฉพาะในเขตจังหวัดนครปฐม

การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

การวิจัยเชิงสำรวจนี้มุ่งสำรวจเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลซึ่งสำเร็จการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรชั้นสูงทางการสาธารณสุขศาสตร์ ซึ่งขณะนี้หลายสาขา เช่น สาขาสาธารณสุขศาสตร์ สาขาสาธารณสุขชุมชน สาขาทันตสาธารณสุข สาขาเทคนิคเวชกรรม สาขาเวชกัญฉุคฉิน และสาขาเวชระเบียน เป็นต้น การสำรวจกำหนดเฉพาะจังหวัดทางภาคตะวันตกรวม 7 จังหวัดของกรุงเทพมหานคร ได้แก่ จังหวัดนครปฐม จังหวัดนนทบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี จังหวัดราชบุรี จังหวัดเพชรบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งอยู่ไม่ไกลจากมหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี สามารถจะมาเรียนในวันเสาร์หรืออาทิตย์ได้สะดวก ซึ่งมีกลุ่มประชากรประมาณ 200 คน และเมื่อใช้สูตรคำนวณจำนวนตัวอย่างจะได้ตัวอย่าง 140 คน

ผลการสำรวจมีตัวอย่าง ชาย 60 คน คิดเป็น 43 % เป็นหญิง 80 คน คิดเป็น 57 % ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 26 – 35 ปี จำนวน 106 คน คิดเป็น 75.70 % และสาขาที่จบการศึกษา ส่วนมากจบทางด้านทันตสาธารณสุข และสาธารณสุขชุมชน ในจำนวนใกล้เคียงกันคือ ประมาณ 30 % และสาขาเวชระเบียน รองลงมา เป็น 27 % ส่วนวิทยาลัยที่จบการศึกษามากที่สุดคือ วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดชลบุรี วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดสุพรรณบุรี และมีวิทยาลัยการสาธารณสุข จังหวัดอื่นๆบ้างคือ วิทยาลัยการสาธารณสุข จังหวัดยะลา จังหวัดตรังและจังหวัดขอนแก่นบ้างเล็กน้อย ทั้งหมดทำงานที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล รายได้เฉลี่ยอยู่ระหว่าง 10,000 – 15,000 บาทต่อเดือน ความสนใจในเรื่องงานทางด้านสาธารณสุขคืองานทางด้านระบาดวิทยามากที่สุด เกือบ 60 % รองลงมาได้แก่เรื่องการวิจัย ส่วนความต้องการทำสารระนิพนธ์ในหัวข้อใด มีผู้ตอบน้อยมาก ไม่ถึง 10 % มี ทางด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค อนามัยเจริญพันธ์ เป็นต้น

อภิปรายผล

จากผลของการวิจัยเชิงสำรวจนี้จะเห็นว่า ยังคงมีเจ้าหน้าที่สาธารณสุขซึ่งจบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรจากวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร และวิทยาลัยเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุขอีกจำนวนหนึ่งซึ่งยังไม่ได้ศึกษาต่อระดับปริญญาตรีอีกจำนวนหนึ่ง ซึ่งมีความต้องการจะศึกษา

ต่อแต่ยังไม่พร้อมอาจจะเนื่องจากหน้าที่การงาน หรืออาจจะทางด้านการเงินเพราะเพิ่งจะจบการศึกษา ระดับประกาศนียบัตร และบางคนอาจจะเพิ่งได้สมัครเข้าทำงาน

สถาบันการศึกษาในระดับปริญญาตรีทางด้านสาธารณสุขซึ่งมีทั้งของรัฐบาลและเอกชนนั้น มีทั้งภาคปกติและภาคพิเศษซึ่งภาคปกติคงไม่อยู่ในความสนใจของประชากรตัวอย่างนี้เนื่องจากต้องลาศึกษาต่อซึ่งทางสถานที่ทำงานคงไม่อนุญาตให้ลาไปศึกษาเต็มเวลาอย่างแน่นอน ประชากรกลุ่มตัวอย่างนี้คงสนใจการศึกษาในภาคการศึกษาพิเศษเสาร์-อาทิตย์ หรือศึกษาในมหาวิทยาลัยเปิดได้แก่ มหาวิทยาลัยสุโขทัย หรือมหาวิทยาลัยรามคำแหงซึ่งเปิดหลักสูตรทางด้านสาธารณสุขได้ไม่นานนัก

จากผลการวิจัยเชิงสำรวจครั้งนี้พบว่า ความสนใจของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาเป็นพิเศษทางด้านสาธารณสุข ยังไม่แน่ชัด เพราะมีผู้ตอบน้อยมาก อาจจะเป็นเพราะยังไม่ทราบความสนใจของตนเองแน่ชัดว่าจะศึกษาทางด้านใด แต่ความสนใจทางด้านการทำสำมะโนประชากรมีความสนใจทางด้านระบาดวิทยา อาจจะเป็นเนื่องจากหน้าที่การงานต้องไปรณรงค์ทางด้าน การป้องกันโรค เป็นต้นว่า การกวาดล้างใช้เลือดออกด้วยการทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย เป็นต้น และความต้องการเกี่ยวกับทางด้านระเบียบวิธีวิจัย มีผู้สนใจต้องการจะศึกษาด้วย ซึ่งอาจจะเป็นเพราะต้องนำไปใช้ในการปฏิบัติงานวิจัย และทำเอกสารทางวิชาการต่างๆด้วย

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้จะเห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามอาจจะไม่เข้าใจเนื้อหาวิชาของหลักสูตรอย่างแท้จริงจึงทำให้การตอบคำถามในบางข้อไม่สมบูรณ์ ซึ่งการวิจัยครั้งต่อไป ควรใช้แบบสัมภาษณ์เพราะสามารถจะอธิบายเนื้อหาวิชาการในหลักสูตรได้ชัดเจนกว่าการตอบแบบสอบถาม

บรรณานุกรม

- ทัศนีย์ ชาติไทย และคณะ (2555) **แรงจูงใจและความต้องการในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา**
วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
- ธนกฤต ยืนยงเดชา และคณะ (2554) **ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกศึกษาต่ออุดมศึกษา**
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่เป็นอันดับหนึ่งของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตอำเภอ
เมือง จังหวัดเชียงใหม่
- ธาวุฒิ ปลื้มสำราญ และคณะ(2553) **ความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษาชุมชนบัณฑิต คณะ**
พลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- สุมิตร สุวรรณ และคณะ (2554) **ความต้องการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาของครูและบุคลากร**
ทางการศึกษาในพื้นที่ภาคตะวันตก คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

